

OYA BAYDAR

Kedi

Mektupları

19. BASKI

1993 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

♥ can
çağdaş

OYA BAYDAR
KEDİ
MEKTUPLARI

Can Çağdaş

Kedi Mektupları, Oya Baydar

© 1992, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1992

19. basım: Temmuz 2024, İstanbul

Bu kitabın 19. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Abdullah Ezik

Editör: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık
San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul
Sertifika No: 52098

ISBN 978-975-07-2583-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

OYA BAYDAR
KEDİ
MEKTUPLARI

ROMAN

1993 YUNUS NADİ ROMAN ÖDÜLÜ

Oya Baydar'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Elveda Alyoşa, 1991

Hiçbiryer'e Dönüş, 1998

Sıcak Külleri Kaldı, 2000

Erguvan Kapısı, 2004

Kayıp Söz, 2007

Çöplüğün Generali, 2009

Bir Dönem İki Kadın (Melek Ulagay'la beraber), 2011

O Muhteşem Hayatınız, 2012

Yetim Kalacak Küçük Şeyler, 2014

Surönü Diyalogları, 2016

Yolun Sonundaki Ev, 2018

Köpekli Çocuklar Gecesi, 2019

80 Yaş Zor Zamanlar Günlükleri, 2021

Yazarlarevi Cinyeti, 2022

OYA BAYDAR, 1940'ta İstanbul'da doğdu. Notre Dame de Sion Fransız Kız Lisesi'nin son sınıfında yazdığı *Allah Çocukları Unuttu* adlı gençlik romanı nedeniyle neredeyse okuldan atılıyordu. 1964'te İÜ Sosyoloji Bölümü'nü bitirdi. Aynı yıl bu bölüme asistan olarak girdi. "Türkiye'de İşçi Sınıfının Doğuşu" konulu doktora tezinin Üniversite Profesörler Kurulu tarafından iki kez reddedilmesi üzerine öğrenciler olayı protesto için rektörlüğü işgal ettiler. Bu olay üniversiteden ayrılmasına yol açtı. Daha sonra Ankara Hacettepe Üniversitesi'ne sosyoloji asistanı olarak girdi. 1971'deki 12 Mart Askerî Müdahalesi sırasında, TİP ve TÖS üyesi olarak sosyalist kimliği nedeniyle tutuklandı ve üniversiteden ayrıldı. *Yeni Ortam*, *Politika* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. 12 Eylül sırasında yurtdışına çıktı. 1992'ye kadar 12 yıl Almanya'da sürgünde kaldı. Burada, sosyalist sistemin çöküş sürecini yakından yaşadı. 1991'de yazdığı *Elveda Ayoşa* adlı öykü kitabıyla Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, 1993 yılında da *Kedi Mektupları* adlı romanıyla Yunus Nadi Roman Ödülü'nü aldı. Türkiye'ye dönüşünde Tarih Vakfı ve Kültür Bakanlığı'nın ortak yayını olan *İstanbul Ansiklopedisi*'nde redaktör ve *Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi*'nde genel yayın yönetmeni olarak çalıştı. *Sıcak Külleri Kaldı* romanıyla 2001 yılı Orhan Kemal Roman Armağanı'nı, *Erguvan Kapısı*'yla da 2004 Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü'nü aldı. Romanları 38 dilde yayımlandı. *Hiçbiryer'e Dönüş*'le 2011 Carical Akdeniz Kültürü Edebiyat Ödülü'nü, *Sıcak Külleri Kaldı* ile 2016 Fransa-Türkiye Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

www.oyabaydar.com

Bu romandaki kahramanlardan
yalnızca kediler gerçektir.

I

Nina, simsiyah gerinip pespembe esnedi. Bütün bedenini saran ılık, huzurlu havayı; mutfak tarafından gelen, iştah açıcı kızarmış balık, sarmısak, maydanoz ve kızgın tereyağı kokularını içine çekti. Mutfğa kadar uzanmalı mı? Hayır! Daha yemek zamanı değil. Hanım, yemek hazırlarken ayağına dolaşılmasını hiç sevmez. Çok usta, ama biraz bıkkın ve yorgun bir balerin hafifliğiyle sağından soluna dönüp yeniden minderin üzerine kıvrıldı. Havadan, hemen sırtının hizasından bir ürperti geçti. Mevsimsiz bir sinek uçtu, aldırmadı. Orada, öylece tembel, huzurlu ve gevşek yatmanın; mutfak kokularını pembe burun deliklerinde duymanın keyfini çıkarmak istiyordu.

Konuk gelecek; kokulardan belli. Konuk: Şu sıkıcı, renksiz, tekdüze hayatına biraz değişiklik, biraz heyecan katabilen farklı, yeni bir okşayış, yeni bir koku, yeni titreşimler... Kirli'den, Gece'den, Artur'dan, Tekir'den, Safinaz'dan, Cimcim'den bir haber, bir mektup belki de...

Bazen, sahibinin bu büyük kedi sırrını bildiğinden kuşkuya kapıldığı olurdu. Eve gelen yabancıların bacaklarına sürünüp kucaklarına atladığı zaman, Hanımı, "Senin kedinin kokusunu alıyor," derdi. Bir defasında, Artur'un sahibinin paçalarını koklayıp ayakkabılarını yalamaya koyulduğunda, "Artur aşk mektubu yolladı galiba

benimkine,” demişti. Yalnızca sözün gelişi. Ama Nina, kedilerin büyük sırrını açığa vurduğu duygusuna kapılmış; adamın ayaklarının dibinden hemen uzaklaşmıştı. Artur’un mektubunu okuyabilmek için, gece olup da adamın ayakkabılarını çıkarmasını beklemesi gerekti. El ayak çekildikten ve herkes uykuya daldıktan sonra huzurla okuyabildi bu kanını tutuşturan, içinde söndüğünü sandığı arzu ve şehvet kıvılcımlarını yeniden körükleyen çılgın aşk mektuplarını. “Zavallı Artur,” diye düşündü Nina. “Tatminsiz, umutsuz, korkunç bir aşk Artur’unki. Genç, olağanüstü yakışıklı, güçlü Artur, bir yaşından beri ameliyatlı. Tıpkı benim gibi. Ama ben hiç değilse üç yaşına kadar aşkı tattım... Ameliyatlı kedileriz biz. Ne korkunç bir sözcük, ne haksızlık!”

Odanın kapısında sesler... Havada huzursuzluk, ür-küntü verici bir titreşim, korku kokusu... Bütün tüyleri ürperdi. Bir elektrik akımı bıyıklarından başlayıp kuyruğunun ucuna kadar bütün bedenini dolaştı. Bütün duyuları, bütün bedeni, gerilmiş bir yay, fırlamaya hazır bir ok gibi tetikte, hareketsiz ve sessiz bekledi. Sonra, bu kez kuyruğunun ucundan başlayıp tüylerinin diple-rinden geçerek bıyıklarına kadar dalga dalga yayılan bir gevşeme... “Konuk içeri buyur edilirken, birkaç saniye açık kalan sokak kapısından süzülen köpek kokulu havadan başka bir şey değil neyse ki!” O müthiş olaydan beri olağanüstü ürkekliğini, kuşkucu ve korkak olduğunu kendisi de biliyordu. “Belki de bir psikoloğa ihtiyacım var. Şu sıralarda moda. Herkes kedisini, olur olmaz durumlar için bile, psikoloğa götürüyor. Bizim Hanım, insan psikologlarına da, hayvan psikologlarına da karşı nedense. ‘Budalaların sırtından para kazanmak,’ diyor onların yaptığı işe.”

Nina korku ânının ardından gelen gevşemenin mahmurluğuna bıraktı kendini. Yattığı yerden, yarı açık göz-

lerle, odaya girmekte olan konuğu seyretmeye koyuldu. Daha önce görmediği, düzgün, hatta kalantor giyimli, uzunca boylu, orta yaşlı bir adam...

“Evet, gördüğün gibi bir kara kedimiz var. Uzun zaman kedi edinmemekte direndik. Kedi yerleşiklik demek. Sonra, hastalandığı için dönmek zorunda kalan bir arkadaşın, kedisi ortada kalacak diye üzüldüğünü görünce dayanamadık, aldık. Adı mı? Adı Nina. Ama biz...”

Nina sıkıntıyla esnedi. Yine aynı hikâye anlatılacak. Hanımı’nın her yeni gelene anlattığı hikâyeyi Nina yüzlerce kez dinleyip ezberlemişti. İçinden alçak sesli mırıltılarla tekrarlamaya koyuldu: “Adını biz koymadık. Pek de benimseyemedik bu adı. Bizim kedi adlarımız Tekir, Sarman, Arap, Marap’tır. Biz olsak, buna Marsık derdik. Aslında kediyi bize veren arkadaş da koymamış Nina adını. Daha önce, ilk sahipleri Nina demişler...”

Nina, sevinçle, yüksek sesle miyavladı. “Miyaaavv! Tam isabet!” Sonunda bu kez, bu gereksiz özür dileme metnini, noktasından virgülüne, tastamam tekrarlayabildi işte! “Bazen Hanımım’la aramda bir duygudaşlık, garip bir iletişim olduğuna inanırım geliyor!”

Anlamadığı, Nina adında utanılacak ne olduğuydu. Sıradan bir kedi adı... Biraz Avrupalı, biraz özentili çağrışımlar yaptırmıyor değil. Ama bir kedinin adından çok daha önemli olan, onun kişiliği, zekâsı, huyları, hareketlerinin zarafeti, bağımsızlığıdır. Bir zamanlar bir kedi tanımıştı. Çok garip bir adı vardı: “Proleter...” Aslında, yaptığı işe bakılırsa, proleter değil, tezgâhtar falan olmalıydı o kedinin adı. Basbayağı iş gücü sahibi bir kedi idi. Alışveriş merkezinin en kalabalık, en işlek yerinde, vitrinlerinden ışık, renk, şıklık ve zenginlik fişkıran bir büyük mağazanın hemen önündeki kaldırımın üzerinde, paçavralara sarılmış olarak oturur, dükkânların açıldığı saatten başlayıp işgününün bitişine kadar sahibiyile birlikte dile-

nirdi. Bir kedi için pek yorucu ve tatsız bir iş sayılmaz. Bütün yaptığı, oracıkta uyumak, miskinlenmek, yalan-maktı. Önündeki yıpranmış kartonun üzerinde, “Kedim ve ben açız. Lütfen yardım edin!” yazılıydı. Proleter’in pek aç bir görünümü yoktu doğrusu. Hatta kötü beslenmeden kaynaklanan aşırı yağ bağlamadan bile söz edilebilirdi. “İşi belki zor değildir, ama gidip gelmek kediyi bitirir,” diye düşündü Nina. “Biz kediler hiçbir taşıttan hoşlanmayız. En lüks otomobil bile kedi için işkencedir: Midemiz bulanır.”

Proleter’i düşündü yeniden. Hanımı, o kediyi bir cumartesi günü, dükkânların kapanış saatinden sonra, sahi-biyle birlikte Metro durağında beklerken gördüğünü anlatmıştı: “Metro istasyonundaki küçük taburelerden birinin üstüne, sahibinin yanına oturmuş, uzun işgününü bitirmiş bir işçinin yorgun mutluluğu içinde yalanıyordu,” demişti. Sonra bir gün, “Artık dilencinin kedisi yok. Kaç defa geçtim çarşıdan. Adam yine aynı yerde, ama kedi yok ortada. Kim bilir, kaçtı mı, öldü mü?” dediğinde, az da tanısa içinde bir eziklik, bir boşluk duymuştu Nina. Çalışmak zorunda kalmadığına için için sevinirken, “Proleter ne satıyordu aslında? Ne üretiyordu?” diye düşünmüş, çok önemli bir şey üretip pazarladığını keşfetmişti: İnsanların çok ihtiyaç duydukları; belki de evlerinde kedi, köpek beslemelerinin asıl nedeni olan bir şey: acıma duygusu; yani, kendi üstünlüğünü hissetmenin hazzı, birine yardım ederek onu bağımlılaştırmanın doyumunu...

Her sabah kaldırılıp işe çıkmak zorunda olmamaktan; açlık nedir bilmemekten; Hanımı’nın, adı konusunda yaptığı açıklamayı tek kelime yanlışsız tekrarlayabilmekten; odanın sıcaklığından ve evde her şeyin her zamanki gibi olmasından kaynaklanan keyifle, minderinden yavaşça doğruldu. Gerindi, esnedi, ince uzun bir “mır” sesi çıkardı. Sokağın ve özgürlüğün bütün kokularını odaya

getiren iki kahverengi pabuca ve iyi cins İngiliz kumaşı pantolon paçasına doğru süzüldü. Adamın belli belirsiz irkildiğini, gerilediğini görünce sevindi: “Besbelli biraz tiksiniyor, belki de korkuyor kedilerden. Üstüne üstüne gitmeli. İşte günü sıradan ve sıkıcı olmaktan kurtaran bir fırsat... Mır, mır, mııııı, mırrr... Anlamamış, istenmediğimi sezmemiş gibi yapmalı. Adam, sık gelen, alışılmış, samimi dostlardan biri değil. ‘Uzaklaştırın şu pis kediye’ demeye utanır. İnsanların çoğu kedi sevmediklerini, kediden korktuklarını itiraf etmekten çekinirler nedense.”

Konuk henüz bir yere yerleşmeden, sıçrayıp odanın konuklara ayrılmış en güzel köşesine, özenle seçilmiş güzel resimlere ve duvar süslerine, köşedeki yeşil bitkilere, incecik telli kavak ve çam dallarının görüldüğü ışıklı pencereye bakan koltuğa gömüldü. Bu oyunu da çok sevdi. Şimdi Hanım telaşlanacak, gelip onu kucağına alacak; alışılmış, kalıplaşmış sözlerle tatlı tatlı azarlayacak. Adam, kedinin kalktığı yere otururken huzursuzlanacak, tiksinecek... Miyavvv!.. İşte tam istediği gibi güzel, değişik, heyecanlı bir gün.

“Sen, Nina’nın kızını Nina’dan önce tanımış olmalısın...”

Sahibinin sesi, konuğa çok önemli, çok şaşıracığı, çok ilgileneceği bir şey söylercesine ciddi. Şu insanlar çocuklarının ve kedilerinin başkalarını hiç de ilgilendirmediğini neden fark etmezler bir türlü!

Konuk, tüylerini ve ılıkliğini bıraktığı koltuğa çaresiz otururken, ilgisiz bir sesle soruyor: “Nerede görmüş olabilirim?”

“Memlekette... Bizimkilerde, bizim ortak arkadaşlarda canım...”

“Doğru, geçen hafta uğramıştım onlara. Evde grili beyazlı, kıkıuyruk bir kedi vardı. Buna hiç benzemiyordu, ama bu güzel bir hayvan...”

İşte yine kedi sevmeyen bir insanın kabalığı. “Mırrr, pıssss! ‘Bu’ değilim ben. ‘Bu’ olmadığımı hissettirmeliyim adama...”

“Evet! Grili beyazlı, alacalı bulacalı, çirkin, ama görenler sevimliliğini, oyunculuğunu, yumuşaklığını anlata anlata bitiremiyorlar. Bizim bir başka arkadaşımız Kirli’yi görünce kendi kedisiyle bir hafta dargın durmuş, bu da kedi mi diye! Biliyor musun, aslında o kediyi onlara kalamak tam bir kazıktı...”

“Oh, oh, miyavvvv, miyaaaav! Şimdi bu hikâye başlayacak...”

Nina, “Acaba hemen şu evden kaçsam da yüzlerce kez tekrarlanan bu sıkıcı hikâyelerden kurtulsam mı?” diye ciddi ciddi düşündü. İnsanların kedi dedikodusu yapmaktan başka işleri yok mu? Sonra birden nasıl hissedemediğine, nasıl olup da kokuyu alamadığına şaşarak ürperdi: “Ne oluyor? Yaşlandım mı yoksa! Yoksa bıyıklarım, kaşlarım, tüylerimin uçları, kulaklarım, burnum duyarlığını kaybetmeye mi başladı! Şu pis ameliyattan beri, hiç eskisi gibi değilim... Nasıl da anlayamadım. Tabii! Mektup orada işte: Adamın iyi deriden, pahalı ayakkabılarının içinde...” Bu kez oyunculuktan ve domuzluktan değil, gerçekten sürünmeye başladı konuğa: “Bazen ne kadar dikkatsiz, ne kadar dalgın oluyorum! İşte mektup. Geçen hafta yazılmış. Çok geç kalmış sayılmaz. Yazılar, yani koku harfleri silikleşmemiş henüz. Sonunda bunca aydan sonra Kirli’den bir haber!..”

Yabancıнын ayaklarının dibine yatıp burun delikleri ni alabildiğine açarak sabırsızlıkla, küçük mırıltılarla okumaya başladı mektubu. Her zamanki hafifmeşrep, şakacı, biraz edepsiz, ama alabildiğine sevecen ve zeki üslubuyla yazmıştı yine.

Aylardan Mırtav. Aşk mevsimi. Havalarda burada da biraz serin, ama denize bakan yamaçlarda erikler ve kirazlar çoktan çiçeklendi. Evde kalmıyorum pek. Her öğün yemeğe de gitmiyorum. Gerçeği istersen, aşktan vakit kalmıyor. Geçen gün eve gittiğimde, Hanım, “Dört gündür ortalarda yoksun sür-tük!” diye azarladı da, dört gündür aklıma yemek içmek bile gelmediğini fark ettim. Aşk mevsimini doyasıya yaşamak, bir ânını bile kaçırmamak istiyorum. Günde en az üç-dört kere mırnavlaşıyorum.

Nina okumayı bırakıp iç geçirdi. İçinde, gerilerde kalmış, bir daha asla erişilemeyecek, asla yakalanamayacak, yaşanamayacak bir duygunun soğuk boşluğu; böğründen başlayıp kulaklarına, bıyık uçlarına kadar yükselen müt-hiş, sıcak bir okun silinmeye yüz tutmuş anısı... Sırtı ka-bardı ve ürperdi, tüyleri diken diken oldu. “Yoksa onu kıs-kanıyor muyum? Kesinlikle abartıyordur. Günde üç-dört mırnavlaşma!.. Buralarda olacak şey değil. Hayalci ve tatlı bir yalancıdır Kirli.” Sokağa kaçabildiği ameliyat ön-cesi günlerde, günde birkaç baba kedi de ne, bir tek işe yarar erkek bulabilmek için günlerce dolaştığı olurdu.

Kirli devam ediyordu:

Burası bambaşka bir ülke. Burnumda sabah yellerinin ge-tirdiği tuzlu deniz kokusu; denize inen yamaçlar; tozlu patika-ların kenarlarını, bahçeleri dolduran en sevdiğimiz cinsten, mis gibi kediotları; ev ve tarlafareleri; daha şimdiden kedinin sırtı-nı ısıtmaya başlayan güneş ve sokaklardaki yüzlerce, binlerce kediyle, tam bir aşk cenneti. Erkek kedilerin ameliyatsız olduk-larını söylemeye gerek bile yok sanırım. Bu cennetin bir de öteki yüzü var tabii: örneğin köpekler: Sokaklar başıboş kö-pek dolu. Örneğin kediler arasındaki yoksulluk, açlık, yavru kedilerde ölüm oranlarının akıl almaz yüksekliği. Aynı sefaleti insanların bir kısmı da paylaşıyor. Hatta çoğunluğu. Düşünü-

yorum da, insanlar arasındaki yoksulluk ve açlıkla kedilerin sosyal durumları arasında doğrudan bir ilişki var. Haa! Bu arada söylemeden geçmeyeyim: Oturduğumuz bölgenin Özgür Kedilerin Toplumsal Konumlarını Yükseltme Derneği, beni gelecek hafta bir konferans vermeye çağırdı. Konferansın konusu: Gelişmiş Avrupa ülkelerinde kedilerin durumu... Bu konuya oldukça hazır olduğumu tahmin edersin. Yollardaki kısa gecelemleri saymazsak, beş ayrı Avrupa ülkesinde yaşadım ve gözlemler yaptım. Burada, dünyayı görmüş ve bilgili bir kedi sayılıyorum. Bana saygı duyduklarını fark ediyorum. Ama bu saygı, aslında pek hoşuma giden bazı erkekleri benden uzaklaştırmıyor da değil. Kendilerini beğenmeyeceğimden çekiniyorlar belki de. Yabancı kalmamak, üstün kedi görünümünden kurtulmak için, artık pire tasmaı kullanmıyorum. Hanımım'ın parfüm kokusu tüylerime sinmesin diye kucağına fazla çıkmıyorum. Tüylerime kedi pudrası sürüleceğini hissedince bucak bucak kaçıyorum. Hatta inanır mısın, o çok sevdiğim Avrupa kutu mamalarını bile yemiyorum, pahalı yemek kokmamak için.

“Bizim kız orada yükselecek,” diye düşündü Nina; keyifle mırıldandı. Konuğun huzursuz bir biçimde ayaklarını oradan oraya kımıldatmasına aldırış etmeden küçük burun darbeleri ve bıyık uçlarıyla okumayı sürdürdü. Sahibi hâlâ anlatıp duruyordu:

Nina bize geldiğinde iki yaşındaydı. Daha önce hiç dışarı çıkarılmamış, hep evlerde bakılmış. Biz üçüncü sahipleriyiz. O zamanlar daha gençti, gözü dışarıdaydı. Miyavlar, yerlerde yurvarlanır, erkek konuk geldi mi tuhaf tuhaf sürünür, sanki pornografik görünümle olurdu evde. Hem dayanamadık, hem acıdık. Gidip hayatını yaşasın dedik, kapının önünde bıraktık. İnanır mısın, tam iki hafta ortada görünmedi. Kayboldu, çalındı sandık. Burada sokaklar, bizdeki gibi kedi dolu değil. Nina'yı sokakta bulan bir meraklısı, alır götürür. Her neyse; on beş

gün sonra, zayıflamış, kaknemleşmiş, tüyleri yapış yapış, kir pas içinde döndü. Tabii karnı dolu...

Nina, dikkatinin dağıldığını fark etti; mektuba ara verip konuğun ayakları dibine uzandı. Adam kıpırdamadı, alışmışa benziyordu. Üç insan yılı önceydi, diye düşündü Nina. Zaman ne kadar çabuk geçmiş. Sahibinin onu şefkatle bağrına basıp sokak kapısının önüne çıkardığını; biraz kaygılı, biraz neşeli ve sevgi dolu bir sesle, “Madem istiyorsun, git bakalım. Çevreyi iyi kokla, evi kaybetme,” dediğini; özgürlüğün binlerce kokudan oluşan baş döndürücü havasını; yan yana dizilmiş küçük bahçeli evlerin bahçe parmaklıklarından sarhoş gibi atlayışını; önünde açılan kocaman, yepyeni dünyayı; bütün bedeninin tuhaf bir tutku ve anlaşılmaz bir korkuyla nasıl ürperdiğini daha dünmüş gibi hatırladı. “Ne kadar gençtim, ne kadar toydum o zamanlar. Bir şey arıyordum, ama ne aradığımı bilmiyordum. İçimde dayanılmaz bir arzu vardı, ama neye karşı olduğunu bilmiyordum...” Sonra tanıdık hoş bir koku, kısık, kalın bir mırnav... Parsifal, ilk erkeğiydi onun. İlk büyük tutku, ilk aşk, bütün bedenini tutuşturan ilk yakıcı arzu ve ilk aşk acısı.

Bir sokak ötedeki zengin villalardan birinin kedisiydi Parsifal. Onu, sokağa çıktığının ikinci günü sarmaşık güllerinin ve erken açmış lalelerin arasında, ilk aşka yakılaşacak bir ortamda tanımıştı. Çiçek tarhının karşı tarafında, bakımlı bahçenin orasına burasına yerleştirilmiş ge-yik ve cüce heykelciklerinden birinin yanında durmuş, kendisini seyrediyordu. Nina, onun gözlerindeki pırıltıları, bıyıklarının ürperişindeki arzuyu hemen sezmiş, o ânın yaklaşmakta olduğunu tüm kedi duyularıyla kavramıştı. Olağanüstü iri, sağlıklı ve bakımlıydı. Tıpkı bu semtteki köşkler, villalar gibi... Koyu renk bir tekirdi. Göğsünün tüyleri yumuşacık, pati uçları beyazdı. Nina,

bir an, ona yakışacak kadar güzel miyim acaba, diye düşündü. Tek bir kızılığı olmayan simsiyah parlak tüylerini; biri tam gıgısının altında, öteki karnındaki iki beyaz beneğini; gözlerinin sarı yeşilini keyifle hatırladı: “Evet, güzelim ve bir dişi kedinin en güzel çağındayım.” Parsifal, heyecanını yatıştırmak için durduğu yerden uzaklaşmış, karşı köşedeki küçük, yapma kayalıklı, çevresi yemyeşil su bitkileriyle kaplı havuzun içinde yüzen kırmızı süs balıklarını gözlemeye başlamıştı. Birden patisini, yakalayacak gibi suya daldırdı. Bir balık hafifçe su yüzüne sıçradı, sonra dalıp kayboldu. Nina, küçük bir çığlık attı. Balığı yakalayacak sanmıştı. “Yalnız küçük bir oyundu,” dedi Parsifal. “Balıktan nefret ederim.” “Ben de pek sevmem,” dedi Nina. “Üstelik böyle avlanmayı vahşice buluyorum.” Öteki belli belirsiz bir kedi gülümsemesiyle gülümsedi: “Entelektüel bir evden geliyorsun herhalde. Bahse girerim ki sahiplerin sosyalist ve çevrecidir.” Nina birden sinirlendiğini hissetti. “Evet, öyleler ve ben bunu çok güzel buluyorum. Senin sahiplerin de mafya ve silah tüccarı olmalılar. Şu eve, şu bahçeye baksana; sonradan görmelik ve gösteriş merakı kokuyor.” Yakışıklı, sakin güldü: “Kızma, şaka ettim. Kızınca daha da güzelleşiyorsun. Benim adım Parsifal. Gel barışalım.”

“Parsifal,” diye içinden tekrarlardı Nina. “Bu ad ona ne kadar yakışıyor. Kaderi de benziyor mu Parsifal’e? O da Işık Şatosu’nu mu arıyor? Hani bir rastlantı sonucu bulup da sonra kendi hatasından kaybettiği o billur sarayı bulabilecek mi acaba?”

Düşüncelerinden Parsifal’in sıcak nefesini yüzünde duyarak sıyrıldı. Önce içgüdüsel bir kasılmayla kendini geriye atıp tısladı. Kadife tüyleri, şimdi bir kirpinin dikenleri kadar sivri ve ürkütücüydü. Sırtı kabarmış, kuyruğu kasılmıştı. Gözleri çakmak çakmak, deli gözleri gibiydi. Parsifal soğukkanlılığını kaybetmeden ve Nina’nın

kabarmış tüylerine hiç aldırmadan arkasından yaklaşık dişlerini acıtmadan, sanki şefkatle ensesine sapladı. Nina, onun bütün sıcaklığını ve ağırlığını sırtında duydu. İçine güzel bir acı saplandı. Sonra acı o güne kadar hiç duymadığı, hiç tanımadığı bir zevke, sonsuz bir mutluluğa dönüştü. Parsifal'in kendisine şehvet dolu sevgi sözleri mırıldandığını, ensesindeki dişlerin kenetlendiğini, kaslı, güçlü bedeninin kasıldığını, kıvrandığını, sonra birden gevşediğini, kendisini yere attığını ve sevgiyle, yumuşacık mırıldandığını duydu: "Demek ilkti küçüğüm!"

Parsifal'in evinin, her köşesi ayrı bir güzellik, ayrı küçük heyecanlar, güzel kokular, küçük mutluluklar saklayan bahçesinde geçirdikleri o unutulmaz günler... Kısacık birkaç gündü aslında. Ay, iki kez çıkıp iki kez batmıştı yalnızca. Şimdi, acıyla uyanılan çok güzel bir düş gibi hatırlıyordu o günleri. Parsifal'i, özenle hazırlanmış bir kedi sepetine koyup kapıda bekleyen son model Mercedes arabaya sokarlarken içi burkulmuş, ama pek telaşlanmamıştı. Sahiplerinin, soyağacı yedi göbek ilerisine kadar giden cins kedilerine neredeyse taptıklarını, ona en küçük bir zarar vermeyeceklerini biliyordu. Sepete kapatılmadan önce Parsifal'in gözlerindeki umutsuz keder, çaresiz teslimiyet de neydi peki? Sonra o çok şık, çok güzel Hanımı'nın sevgi dolu sözleri: "Zavallı çapkın oğlum benim. Sana bu işi yapmaya hakkımız var mı bilmem! Ama bahçeye dolan kıızıışmış dişi kedilerle nasıl başedeceğiz? Yine de en temizi bu sanırım."

"Bahçeye dolan kıızıışmış dişi kediler!" Ne kadar aşılmalı bir söz. Nina tüylerinin diplerine kadar kızarıp utançtan terledi. "Ben de o kedilerden biri miyim? Demek benim gibi pek çokları geçmiş elinden. Başka türlü, bu kadar kendine güvenli, bu kadar deneyimli nasıl olurdu? Kıskanıyor muyum yoksa? Evet, kıskanıyorum. Ne güzel! Demek gerçekten seviyorum onu..."

Oya Baydar'ın *Kedi Mektupları*, bir kedi romanı mı? Bu konuda, romanın kedi kahramanlarından Nina, acımasız bir değerlendirme yapıyor: Bu kitapta kedilere ilişkin dişe dokunur yeni bir şey yok; ama insanları yakından tanıyıp anlamak isteyen kediler için çok yararlı bir kaynak.

Kediler ve insanlar, bir sorunun yanıtını arıyor. O soruyu soran insan, bir daha huzur bulabilir mi? O soruyu soran kedi, artık kedi olarak kalabilir mi? Yaşanan bir büyük kasırganın ve tarihsel dönemecin girdabında, köklerinden kopup dağılmış bir avuç insanın ve onların kedilerinin korkuları, kederleri, sevinçleri, yazgıları, çağımızın düşünen insanının aynası mı yoksa? *Kedi Mektupları*'nı okuyan hiçbir insan artık kedilere eski gözle bakamayacak; *Kedi Mektupları*'nı okuyan hiçbir kedi insanları artık eskisi gibi göremeyecek.

#kedilerveinsanlar #tarihseldönemeçler #köklerindenkopmak #yazgı
#keder

